

Сумський державний педагогічний університет
імені А.С.Макаренка

Навчально-науковий інститут фізичної культури

Кафедра логопедії

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор НН інституту
фізичної культури

_____ Михайло ЛЯННОЙ
«30» серпня 2024 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
Спеціальна методика дошкільного виховання

Галузь знань: 01 Освіта/Педагогіка

Спеціальність: 016 Спеціальна освіта (016.01 Логопедія)

Освітньо-професійна програма: Спеціальна освіта (Логопедія)

Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти

Мова навчання: українська

Погоджено науково-методичною
комісією

НН інституту фізичної культури
«30» серпня 2024 р.

Голова

Людмила МОРОЗ, к.п. н., доцент

Суми – 2024

Розробники: Катерина ЗЕЛІНСЬКА-ЛЮБЧЕНКО, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри логопедії _____

Кафедра логопедії

Робоча програма розглянута і схвалена на засіданні кафедри логопедії
Протокол № 1 від «30» серпня 2024 р.

Завідувач кафедри
Анатолій КРАВЧЕНКО, к.п.н., професор _____

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
Спеціальна методика дослідницького виховання

Галузь знань: 01 Освіта/Педагогіка
Спеціальність: 016 Спеціальна освіта (016.01 Логопедія)
Освітньо-професійна програма: Спеціальна освіта (Логопедія)
Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти
Мова навчання: українська

Погоджено науково-методичною комісією

ІН інституту фізичної культури
«30» серпня 2024 р.

Голова

Людмила МОРОЗ, к.п.н., доцент

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 4	бакалавр	Обов'язкова	
		Рік підготовки:	
3-й		3-й	
Семестр			
1-й			
Лекції			
24 год.		4 год	
Практичні, семінарські			
22 год.		6 год	
Лабораторні			
0 год		0 год.	
Самостійна робота			
72 год.		108 год	
Консультації:			
2 год.	2 год		
Загальна кількість годин – 120	Вид контролю: залік		

2. Мета вивчення навчальної дисципліни

Навчальний курс «Спеціальна методика дошкільного виховання» розглядає загальні питання організації виховання та навчання дошкільників.

Основними завданнями є: ознайомлення студентів з теоретичними основами дошкільних методик навчання і виховання дітей, навчання умінню застосовувати теоретичні знання з даного курсу та споріднених дисциплін і знання, здобуті при самостійному опрацюванні спеціальної літератури, на практиці (під час підготовки до практичних занять, при написанні реферату, курсової роботи тощо); складання конспектів занять, зразків бесід з батьками, текстів та методичних розробок дидактичних ігор і вправ, ознайомлення з передовим педагогічним досвідом працівників спеціальних дошкільних установ.

3. Передумови для вивчення дисципліни

Для ефективного вивчення навчальної дисципліни важливим є попереднє опанування дисциплінами: «Педагогіка», «Психологія», «Вступ до спеціальності «Спеціальна освіта» і деонтологія».

4. Критерії оцінювання результатів навчання

Кількість балів	Критерії оцінювання навчальних досягнень студента
90 – 100	Студент виявляє творчі здібності, вміє самостійно здобувати знання, без допомоги викладача знаходить та опрацьовує необхідну інформацію, вміє використовувати набуті знання і вміння для творчого вирішення навчальних завдань, переконливо аргументує відповіді, обґрунтовує власні міркування та умозаключення.
82 – 89	Студент вільно володіє вивченим обсягом матеріалу, застосовує його на практиці, правильно вирішує навчальні завдання, самостійно виправляє допущені помилки, кількість яких не значна, добирає аргументи для підтвердження думок.
74 – 81	Студент вміє порівнювати, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача; в цілому самостійно застосовувати її на практиці; контролювати власну діяльність; виправляти допущені помилки.
64 – 73	Студент відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень; з допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, виправляти помилки, серед яких є суттєві.
60 – 63	Студент володіє навчальним матеріалом на рівні, вищому за вихідний, значну частину його відтворює на репродуктивному рівні, з допомогою викладача може виправляти значну кількість суттєвих помилок.
35 – 59	Студент володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу.
1 – 34	Студент володіє матеріалом на рівні елементарного розпізнання і відтворення окремих фактів, елементів, об'єктів.

Критерії поточного контролю знань і умінь студентів

За одне заняття студент має змогу отримати від 1 до 10 балів:

- виконання кожної практичної роботи оцінюється від 1 до 5 балів.
- виконання кожного самостійного завдання оцінюється від 1 до 4 балів.

Розподіл балів

Поточний контроль											Разом	Підсумковий контроль (залік)
Розділ 1			Розділ 2									
Т 1.1	Т 1.2	Т 1.3.	Т 2.1	Т 2.2	Т 2.3	Т 2.4	Т 2.5	Т 2.6	Т 2.7	Т 2.8	55	100
Поточний контроль												
5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	50	
Контроль самостійної роботи												
4	4	4	4	4	5	5	5	5	5	5		

Т 1.1, Т 1.2 ... Т 3.3 – теми розділів

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
		для екзамену, заліку, курсового проекту (роботи), практики
90 – 100	A	відмінно
82 – 89	B	добре
74 – 81	C	
64 – 73	D	задовільно
60 – 63	E	
35 – 59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
1 – 34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

5. Засоби діагностики результатів навчання

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання є: залік, поточне теоретичне опитування, реферати, презентації результатів виконаних завдань та досліджень, інші види індивідуальних та групових завдань тощо.

6. Програма навчальної дисципліни

6.1. Інформаційний зміст навчальної дисципліни

РОЗДІЛ 1. ЗМІСТ ТА МЕТОДИ СПЕЦІАЛЬНОЇ ДОШКІЛЬНОЇ ПЕДАГОГІКИ

Тема 1.1. Організація навчально-виховного процесу в ДНЗ

1. Загальні основи дошкільної дидактики.
2. Форми організації навчання дітей дошкільного віку.
3. Розвивальне середовище як складова педагогічного процесу.
4. Гранічно допустиме навантаження.
5. Планування педагогічного процесу.

Тема 1.2. Виховання та розвиток особистості дитини з порушеннями мовлення

1. Виховання і розвиток. Особистість дитини як суб'єкт і об'єкт виховання.
2. Роль дорослого в розвитку дитини.
3. Вікова періодизація дитинства.
4. Вікові й індивідуальні особливості дітей
5. Обдаровані діти. Діти з проблемами розвитку.

Тема 1.3. Сутність національного виховання як цілісної системи

1. Поняття про виховання. Ідеал і мета виховання.
2. Мета і завдання виховання дітей дошкільного віку.
3. Єдність і взаємозв'язок завдань виховання дошкільників.
4. Сутність процесу виховання.
5. Модель процесу виховання.

РОЗДІЛ 2. МЕТОДИКИ ДОШКІЛЬНОГО ВИХОВАННЯ

Тема 2.1. Завдання, засоби та форми фізичного виховання дітей дошкільного віку.

1. Мета та завдання фізичного виховання дітей дошкільного віку.
2. Розвиток теорії фізичного виховання.
3. Фактори, що впливають на стан здоров'я дитини, засоби фізичного виховання дітей дошкільного віку.
4. Засоби та форми фізичного виховання дітей дошкільного віку.

Тема 2.2. Розумове виховання дітей дошкільного віку

1. Розумовий розвиток і розумове виховання. Мета та завдання розумового виховання дітей дошкільного віку з порушеннями мовлення.
2. Розвиток теорії розумового виховання.
3. Засоби розумового виховання.
4. Сенсорне виховання як складова розумового виховання дітей дошкільного віку з порушеннями мовлення.

Тема 2.3. Естетичне виховання дітей дошкільного віку

1. Завдання і зміст естетичного виховання.
2. Умови ефективності естетичного виховання.
3. Засоби естетичного виховання.
4. Методи естетичного виховання.

Тема 2.4. Моральне виховання дітей дошкільного віку.

1. Моральний розвиток та моральне виховання.
2. Завдання морального виховання.

3. Закономірності процесу морального виховання.
4. Закономірності процесу морального виховання.
5. Форми і засоби морального виховання.
6. Виховання патріотизму.

Тема 2.5. Трудове виховання дітей дошкільного віку.

1. Завдання трудового виховання.
2. Особливості трудової діяльності дошкільників.
3. Ознайомлення дошкільників з працею дорослих.
4. Види праці дітей.
5. Форми організації трудової діяльності дітей.

Тема 2.6. Система екологічного виховання дітей дошкільного віку.

1. Мета та завдання екологічного виховання
2. Зміст екологічного виховання.
3. Форми і методи екологічного виховання.

Тема 2.7. Економічне виховання дітей дошкільного віку.

1. Мета та завдання економічного виховання.
2. Засоби економічного виховання.

Тема 2.8. Гендерне виховання дітей дошкільного віку

1. Значення гендерного виховання дошкільників.
2. Методи і прийоми, рекомендовані для використання вихователями з гендерного виховання.

6.2. Структура та обсяг навчальної дисципліни

Назви розділів і тем	Кількість годин									
	Денна форма					Заочна форма				
	Усього	у тому числі				Усього	у тому числі			
		Лекції	Практ.	Сам. Роб.	Конс.		Лекції	Практ.	Сам. Роб.	Конс.
РОЗДІЛ 1. ЗМІСТ ТА МЕТОДИ СПЕЦІАЛЬНОЇ ДОШКІЛЬНОЇ ПЕДАГОГІКИ										
<i>Тема 1.1.</i> Організація навчально-виховного процесу в ДНЗ	18	4	2	10	2					
<i>Тема 1.2.</i> Виховання та розвиток особистості дитини з порушеннями мовлення	14	2	2	10						
<i>Тема 1.3.</i> Сутність національного виховання як цілісної системи	14	2	2	10						
РОЗДІЛ 2. МЕТОДИКИ ДОШКІЛЬНОГО ВИХОВАННЯ										
<i>Тема 2.1.</i> Завдання, засоби та форми фізичного виховання дітей дошкільного віку.	11	2	2	7						
<i>Тема 2.2.</i> Розумове виховання дітей дошкільного віку	9	2	2	5						
<i>Тема 2.3.</i> Естетичне виховання дітей дошкільного віку	9	2	2	5						
<i>Тема 2.4.</i> Моральне виховання дітей дошкільного віку.	9	2	2	5						
<i>Тема 2.5.</i> Трудове виховання дітей дошкільного віку.	9	2	2	5						
<i>Тема 2.6.</i> Система екологічного виховання дітей дошкільного віку.	9	2	2	5						
<i>Тема 2.7.</i> Економічне виховання дітей дошкільного віку.	9	2	2	5						
<i>Тема 2.8.</i> Гендерне виховання дітей дошкільного віку.	9	2	2	5						
Усього годин	120	24	22	72	2					

8. Рекомендовані джерела інформації

Основна:

1. Проскура О.В., Кочина Л.П., Кузьменко В.У., Кудикіна Н.В. Програма виховання і навчання дітей від 2 до 7 років " Дитина".

2. Програма виховання дітей дошкільного віку "Українотворець" / Кононенко П.П., Касян Л.Г., Семенюченко О.В. — УайтаД "Рада", 2008.

3. Програма з художнього виховання, навчання і розвитку дітей 2-6 років. Кольорові долоньки / Ликова І.О. — Ранок, 2008.

4. Дитяча хореографія. Програма та навчально-методичне забезпечення хореографічної діяльності дітей від 3 до 7 років / Шевчук А.С. — Шкільний світ, 2008.

5. Керівництво дошкільним навчальним закладом / Майор Н.С., Манилюк Ю.С., Тимофеева О.О. та ін. — Мандрівець, 2006.
6. Індивідуалізація виховання в дитячому садку / Наук. керівник Ладивір С.О. — АПН України, 2007.
7. М.Монтессорі: теорія і технологія / Дичківська І.М., Поніманська Т.І. — Слово, 2006.
8. Інтегроване планування. Середня група / Голян Л.П., Якименко СІ. — Навчальна книга — Богдан, 2007.
9. Інтегроване планування. Старша група / Якименко СІ., Голян Л. П. — Навчальна книга — Богдан, 2008.
10. Дивокрай. Вибрані дидактико-методичні матеріали у 2-х книгах / Калуська Л. В. — Мандрівець, 2007.
11. У сім'ї росте дитина / Щербакова К.Й., Григоренко Г.І. — Неопалима купина, 2006.
12. Довідник для батьків дошкільників. Психологія дитини від А до Я / Чуб Н.В. — Ранок, 2007.
13. Материнська школа / Лішук В.С. — Золоті литаври, 2008.
14. Соціально-педагогічний патронат у системі дошкільної освіти / Машкіна Л.А., Зданевич Л.В. — ХГПА, 2008.
15. Організація ігрової діяльності дітей дошкільного віку / Автор-упорядник Бурова А.П. — Мандрівець, 2010.
16. Дошкільникам про основи здоров'я / Лохвицька Л.В., Андрющенко Т.К. — Мандрівець, 2008.
17. Організація рухового режиму дітей дошкільного віку у закладах освіти / Вільчковський Е.С., Денисенко Н.Ф. — Мандрівець, 2008.
18. Фізичне виховання дошкільників. Фізкультурно-оздоровча робота / Лущик І.В. — Ранок, 2007.
19. Фізична культура — дошкільникам. Планування роботи за Базовою програмою розвитку дитини дошкільного віку "Я у Світі" / Сварковська Л.А., Єршова О.О., Галичина М.В., Чабанська Ю.А. — Мандрівець, 2009.
20. Через рух до здоров'я / Денисенко Н.Ф., Аксьонова О.П. — Мандрівець, 2009.
21. Витоки здоров'я дитини / Денисенко Н.Ф., Лупінович С.В., Лиходід Л.В., Михайліченко А.Ф. — Мандрівець, 2010.
22. Абетка чеснот української дитини / Калуська Л.В. — Мандрівець, 2007.
23. Українське народознавство дітям дошкільного віку / Лозинська Є.Ф. — Оріяна-Нова, 2005, 2008.
24. Виховання людяності / Поніманська Т.І., Козлюк О.А., Марчук Г.В. — Міленіум, 2008.
25. Формування логіко-математичної компетентності у старших дошкільників (до Базової програми розвитку дитини дошкільного віку "Я у Світі") / Старченко В.А. — Світич, 2009.
26. Формування математичної компетентності старших дошкільників / Зайцева Л. І. — Ранок, 2008.
27. Чарівний світ чисел — комплект (інтегрований навчально-корекційний посібник гармонійного розвитку дитини) ч. 1,2,3 / Яновська Н.М. — ПП "Н. М. Яновська", 2009.
28. Екологічне виховання дітей (практикум для педагога) / Вербицький В.В. — СМП "Аверс", 2009.
29. Готуємо руку до письма / Богуш А.М. — Мандрівець, 2009.
30. Образотворче мистецтво / Федієнко В.В., Чемеренко О.Ю. — ВД Школа, 2008.
31. Образотворча діяльність в дитячому садку. Молодша група / Ликова І.О. — Ранок, 2008.

32. Образотворча діяльність в дитячому садку. Середня група / Ликова І.О. — Ранок, 2008.
33. Образотворча діяльність в дитячому садку. Старша група / Ликова І.О. — Ранок, 2008.
34. Зображувальна діяльність у дошкільному навчальному закладі / Горошко Н.А. — Ранок, 2007.
35. Розвиток дошкільнят у музично-руховій діяльності / Шевчук А.С. — Шкільний світ, 2006.
36. Англійська мова для дітей дошкільного віку (книга для вчителя) / Шкваріна Т.М. — Шкільний світ, 2009.
37. Як навчити дитину правильно розмовляти: від народження до 5 років / Тищенко В., Рібцун Ю. — Літера ЛТД, 2006.
38. Особлива дитина: від народження до 6 років / Сак Т. — Літера ЛТД, 2008.
39. Розвиваємо у дитини вміння бачити: від народження до 6 років / Вавіна Л., Ремажевська В. — Літера ЛТД, 2008.
40. Мовленнєві намистинки для маленької дитинки: від народження до 3 років / Рібцун Ю.В. — Літера ЛТД, 2010.

Додаткова:

1. Веселка здоров'я (хрестоматія) / Лохвицька Л.В., Андрющенко Т.К. — Мандрівець, 2007.
2. Навчи мене бути здоровим! Зошит з основ здоров'я (старша група) / Лохвицька Л.В., Андрющенко Т.К. — Мандрівець, 2007.
3. Українська мозаїка. Книга для читання в дошкільному закладі та родинному колі (до Базової програми розвитку дитини дошкільного віку "Я у Світі") / Вакуленко Н.І., Долинна О.П., Копейкіна О.А., Низковська О.В. — АВДІ, 2008.
4. Криничка. Для читання наймолодшим (до програми "Зернятко") / Грицюк Л.А., Каратаєва М.І. — Мандрівець, 2008.
5. Скарбничка ігор і віршованої мозаїки для дітей раннього та дошкільного віку / Іванюк Г. І. — ТОВ "Сім кольорів", 2009.
6. Буквар "Читайлик" / Федієнко В.В. — ВД "Школа", 2008.
7. Навчаймо читати українською мовою (за методикою М. Зайцева) / Зайцев М.О., розробник Біла Е.П. — ПП "СВЕНА", 2009.
8. Букварик для дошкільнят / Луценко І.О. — Аконіт, 2006.
9. Вчимося читати (для дітей 4-5 років) / Шелестова Л.В. — Фенікс, 2006.
10. Веселі пальчики (зошит для підготовки руки дитини до письма) / Цимбалару А.Д., Онопрієнко О.В. — Клас, 2007.
11. Зошит дошкільника: крапка, риска, завиток — ще до школи один крок / Тимофєєва О.О., Пензилик М.Є. — Мандрівець, 2005.
12. Раз — лічилка, два — лічилка / Яловська О.О. — Мандрівець, 2007.
13. Знаки-задавки. Математика для дошкільнят від 5 років / Ігнатєєва С.А., Яковлева О.П. — Ранок, 2007.
14. Логіко-математична палітра / Старченко В.А. — Світич, 2008.
15. Математика в світі казок / Зайцева Л.І. — Ранок, 2008.
16. Комплекти розвивальних ігрових вправ: "Увага", "Уява", "Сприйняття" та ін. / Укл. Бистров О.Л., Бистрова О.С. — Торсінг, 2006.
17. Гра-Дія-Гра / Коваль О.Н., Коваль Н.Г., Коваль О.А. — Черкаси: ТОВ "ФР Рената", 2009.
18. Пізнай природу і себе в ній (зошит з екології для розвитку дітей 3-4 років) / Плохій З.П. — Світич, 2010.
19. Пізнай природу і себе в ній (зошит з екології для розвитку дітей 5-6 років) / Плохій З.П. — Світич, 2010.

20. Незвичайний календар для спостережень за погодою / Тимофеева О.О. — Мандрівець, 2007.
21. Навчи мене малювати. Альбом 1 / Сірченко Л.І., Самарець С.В., Дядищева В.М. - Мандрівець, 2007.
22. Навчи мене малювати. Альбом 2 / Сірченко Л.І., Самарець С.В., Дядищева В.М. — Мандрівець, 2007.
23. Навчи мене малювати. Альбом 3 / Сірченко Л.І., Самарець С.В., Дядищева В.М. - Мандрівець, 2008.
24. Навчи мене малювати. Альбом 4 (декоративне малювання) / Сірченко Л.І. — Мандрівець, 2009.
25. Права та обов'язки дітей і дорослих за педагогічними принципами В.Сухомлинського / Туник І. — Шкільний світ, 2009.

**8. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення,
використання яких передбачає навчальна дисципліна
(за потребою)**

Мультимедійні презентації до лекційних занять (відповідно теми).